

A Sztehlo jubileumi év tervezett eseményei (2009.03.12-i állapot)
és a megvalósulás állapota 2009.07.20-án

A Sztehlo Gáborra emlékező kötet készül, melyet Füzéki Bálint szerkesztett össze és ami már a nyomdában van. (Sztehlo alapítvány szervezi)

A szép kiállítású könyv „Sztehlo Gábor emlékezete” címmel április hó folyamán megjelent. Mintegy 20 szerzőtől összesen 22 rövid személyes visszaemlékezés született, melyből 21-et tartalmaz a kötet és egy visszaemlékezés az alapítványunk honlapjára került. A könyv beszerezhető a Sztehlo Alapítványon keresztül (1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 28, orom19@gmail.com), vagy az Evangélikus Múzeumban (1052 Budapest, Deák tér 4) és a Luther Kiadó boltjában (1085 Budapest, Üllői út 24).

Május 25-én, hétfői napon, a Kékgolyó utcai evangélikus templomban egész napos tudományos és ismertető konferencia szerveződik Sztehlo Gábor tevékenységéről különböző nézőpontokból. A részletes program most van alakulóban. (Ev. egyház és a Sztehlo alapítvány szervezi)

A Sztehlo Gábor emlékére szentelt konferencia nagy létszámú résztvevővel május 25-én megrendezésre került. Az érdeklődők nagy számára jellemző, hogy a résztvevők gyakorlatilag megtöltötték az oldalhajóval is megnövelt templom férőhelyeit. A program az evangélikus egyház megnyitójával, majd a helyszínhez méltó és az alkalomhoz illő áhítattal kezdődött. Ezt követően ismert közéleti személyiségek köszöntő beszédeivel folytatódott a konferencia programja, majd következtek a szakmai plenáris előadások, melyek áttekintették és értékelték Sztehlo Gábor tevékenységének különböző pedagógiai, társadalmi és pszichológiai aspektusait. Ennek során a bevezető előadást gyermekotthontársunk Keveházi László tartotta. Különleges színfoltja volt a konferenciának, amikor Sztehlo Gábor mentésben résztvevő munkatársa, a 90 éves Bartosné Stiasny Éva néni, mint az akkori történések hiteles tanúja szólott a hallgatósághoz. Az előadások sorát szintén egy gyermekotthontársunk, Horváth Ádám személyes hangvétellű nagy sikerű előadása zárta. A délelőtti üléseket az ebédszünetben egy állófogadás követte, majd megkezdődtek a délutáni szekcióülések, melyek során a résztvevők megvitathatták az egyes párhuzamos szekciókban Sztehlo Gábor tevékenységét és jelentőségét történelmi, szociális és pedagógiai megközelítéssel. Külön szekció foglalkozott Sztehlo Gábornak a vézskorszakban folytatott embermentési munkásságával a mentettek és a mentésben résztvevők nézőpontjából egyaránt vizsgálva. Ezt követően a szekcióüléseken elhangzottakat plenáris ülésen foglalták össze az egyes szekciók vezetői, majd zárszóval fejeződött be a konferencia. A konferencia nagy érdeklődés mellett zajlott, sajnálatos azonban, hogy az eseménnyel a közszolgálati média csaknem egyáltalán nem foglalkozott.

Az ev. egyház iskoláiban Sztehlo Gáborról szóló írásműre pályázati kiírás történt, május 10-i határidővel. Eredményhirdetés a május 25-i konferencián. (Ev. egyház szervezi)

A pályázat iránt túl nagy érdeklődés nem volt. A díjat a Győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ négy diákja kapta meg az intézmény évvégi ünnepségének keretében.

Kisiskolásoknak rajzpályázat kiírása történik szeptemberi határidővel és szept. 25-i eredményhirdetéssel. (Ev. egyház szervezi)

Ebben a témában jelentős szervezési munka egyelőre nem történt a teendők az iskolaév kezdetével válnak aktuálissá.

Szeretnénk az ország számos iskolájában lejátszatni a Gaudiopolis c. játékfilmet. Jelenleg az MTV tulajdonában lévő eredeti szalag DVD átírási engedélyeztetése és elvégzése történik, reméljük eredménnyel. (Sztehlo alapítvány szervezi)

A Gaudiopolis c. játékfilm DVD formájában már rendelkezésünkre áll. A film szerzői és az MTV hozzájárultak a DVD sokszorosításához és nevelési célzattal iskolákban történő vetítéséhez. Jelenleg arra várunk, hogy az MTV filmarchívuma a költözést követően ismét hozzáférhetővé váljék és így „A gyermekmentő” című dokumentumfilmet is egyazon DVD-n tudjuk majd sokszorosíttatni. Reményeink szerint augusztus végére elkészülhetnek a két filmet tartalmazó DVD-k és szeptemberben már szétküldhetők lesznek a különböző iskolákba.

Szeretnénk elérni, hogy a TV is tűzze műsorára egyrészt a játékfilmet, másrészt a Gyermekmentő c. dokumentumfilmet (Sztehlo alapítvány és az ev. egyház szervezi)

Az m2 közszolgálati televízió május 16-án „Gaudiopolis-In memoriam Sztehlo Gábor” címmel levetítette a Gaudiopolis c. filmet. Ezt megelőzően május 13-án Füzéki Bálint és András Andor részvételével egy stúdióbeszélgetés keretében volt alkalmunk beszélni Sztehlo Gáborról, a gyermekotthonról és ezen belül a Gaudiopolisról, mint gyermekönkormányzatról. A Gyermekmentő c. dokumentumfilm költözés miatt egyelőre hozzáférhetetlen az MTV filmarchívumában.

A Deák téri Evangélikus Múzeum emlékkiállítást tervez, amelyhez kéri az akkori mentett gyerekeket és a Pax gyermekotthon volt lakóit, hogy ha rendelkeznek az abból az időből származó emléktárgyakkal, úgy kölcsönözzék azokat a múzeumnak. A kiállítás 2009 szeptember végéig lenne ott megtekinthető. Szó van róla, hogy a Holokaust Emlékközpont ezt követően az anyagot átvénné és az év végéig még megtekinthetővé tenné. (Ev. egyház és a Holokaust Emlékközpont szervezi)

Május 14-én „Az otthonteremtő” címmel megnyílt a Sztehlo Gábor emlékkiállítás az Evangélikus Múzeumban. A megnyitó beszédet Keveházi László, a Gaudiopolis első miniszterelnöke tartotta, majd David Peleg (Perlusz Tamás) Izraelben élő barátunk szólalt fel. A megnyitón sok érdeklődő jelent

meg, köztük sok „Sztehlo gyerek” az országból és külföldről egyaránt.

Az Andrassy úti Terror Háza Múzeum is foglalkozik egy kiállítás megszervezésével, ami csak az év második felében jöhet létre, de ennek szervezése még elég kezdeti állapotban van. (Terror Háza Múzeum szervezi)

A Múzeum közbejött nehézségek miatt letett a kiállítás megrendezéséről, azonban feladatának érezte, hogy Sztehlo Gáborról valahogy mégis megemlékezzen. Ezt úgy oldotta meg, hogy a holokauszt áprilisi emléknapja alkalmából rendezett nyilvános ünnepség nagy részét Sztehlo Gáborra, mint a vészkorszakban emberi életet mentő igaz emberre történő visszaemlékezésnek szentelte. Ezen Sárközi Mátyás gyermekotthonunk is tartott egy személyes hangvételi beszédet.

Merényi Zsuzsanna „Sztehlo Gábor, a gyermeknevelő” c. könyve átdolgozott kiadásban újra megjelenik. (Sztehlo alapítvány szervezi)

A könyv májusban megjelent. A második, átdolgozott kiadás nemcsak szöveges kiegészítésekkel, de olyan érdekes illusztrációkkal is bővült, mint pl. a gyermekotthonban a Fecskefészek lakói által írt és szerkesztett „Mi újságunk” egy száma. A könyv beszerezhető Merényi Zsuzsannától (+36 30 255 4868), a Sztehlo Alapítványon keresztül (1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 28, orom19@gmail.com), vagy az Evangélikus Múzeumban (1052 Budapest, Deák tér 4) és a Luther Kiadó boltjában (1085 Budapest, Üllői út 24).

Vigh Tamás szobrászművész Sztehlo Gáborról készített teljes alakos köztéri márvány szobra jelenleg az 1:1 arányú gipszvázlat stádiumában van. Most folyik a küzdelem, hogy a szobor a Deák térre kerülhessen. A szükséges anyagiak megszerzése állandóan megoldandó feladat. Szoboravatás szeptember 25-én. Az eseményhez további programok kapcsolódnának a Deák téri Evangélikus Templom közreműködésével, de ez még teljesen kialakulatlan. (Sztehlo alapítvány és az ev. egyház szervezi)

A szürke márványszobor faragását Vigh Tamás elképzelései alapján Markolt György szobrászművész végzi. A munka jelenlegi állása szerint a szobor augusztus hónapban elkészülhet. A szobor Deák téri felállításának engedélyezési eljárásában előrelépés történt, azonban a végső döntésre, mind a kerület, mind a főváros önkormányzatának testületei részéről, várhatóan csak a nyár végén kerülhet sor. Bízunk benne, hogy támogató döntés fog születni, ezért az alapítványunk részvételével, az evangélikus egyház megkezdte a szoboravatási ünnepség előkészítését. Úgy tűnik, hogy a szoborállítás pénzügyi feltételeit is, Donáth László evangélikus lelkész lelkes és eredményes közreműködésének köszönhetően, biztosítani lehet.

A Farkastanyán jelenleg működő Vasvári Pál gyermekotthon átnevezése Sztehlo Gábor gyermekotthonná a jóváhagyási eljárás lépcsőit járja, de reméljük ez is hamarosan megoldódik. (Sztehlo alapítvány szervezi)

A gyermekotthon átnevezése a fővárosi önkormányzat megfelelő bizottsága augusztusi ülésének döntésére vár. A hírek szerint a jóváhagyás meg fog történni és a Sztehlo Gábor névadási ünnepségre is valószínűleg szeptember 25-én fog sor kerülni.

Felmerült, hogy az ez évi szokásos májusi paxos-Sztehlo találkozónkat igazítsuk a május 25-i konferencia időpontjához és így vagy május 23-án szombaton, vagy 24-én vasárnap jönnénk össze. (Sztehlo alapítvány szervezi)

Végül a találkozóra május 24-én, a temetőbeli koszorúzást követően, a Bécsi kapu téri szokásos helyszínen került sor, ahol alapítványunk szorgos kezű hölgytagjai finomságokkal teli fehér asztallal várták a résztvevőket. Nagy örömeinkre a szokásosnál jóval többen, mintegy 25-en jöttünk össze, úgyhogy alig fértünk el az asztal körül. Társaságunkban köszönthettük több külföldön élő társunkat és olyanokat, akik az országban élnek ugyan, de csak nagy ritkán látogatják összejeveteleinket. Örömmel üdvözlöttük az ózdi központú Kamaszparlament képviselőit is, akik az utóbbi időben nagy érdeklődést tanúsítanak alapítványunk és Sztehlo Gábor pedagógiai tevékenysége iránt. A találkozó jó hangulatú kötetlen beszélgetéssel telt, melyet csak a Sztehlo emléktáblánál történő szokásos koszorúzás szakított meg. A találkozón bemutatásra kerültek a Füzéki Bálint által szerkesztett „Sztehlo Gábor emlékezete” c. és a Merényi Zsuzsanna „Sztehlo Gábor a gyermeknevelő” c. tanulmányának második, bővített kiadását tartalmazó könyvek.

Valamelyik eseményhez kapcsolódóan koszorúzási ünnepség is lesz a Farkasréti temetőben Sztehlo Gábor sírjánál. Ez valószínűleg vagy a május 25-i konferenciához, vagy a paxos-Szehlo találkozóhoz fog csatlakozni. (Ev. egyház és a Sztehlo alapítvány szervezi)

A május 24-i Sztehlo találkozót megelőzően szép számmal megjelentünk Sztehlo Gábor sírjánál, ahol ki-ki elhelyezte saját, vagy közössége nevében a megemlékezés virágait. Ezt az eseményt az időpont megjelölésén kívül semmilyen szervezés nem előzte meg. Ennek ellenére, vagy éppen ezért ez a megemlékezés nagyon bensőségesnek és személyesnek sikeredett. Több jelenlevő spontán, egymás mondanivalójához kapcsolódóan rövid, néhány mondatos visszaemlékező gondolattal járult hozzá az esemény ünnepélyességéhez. Külön örömeinkre szolgált, hogy ezen a tiszteletadáson a jelenleg még Vasvári Pál (de reményeink szerint hamarosan Sztehlo Gáborról elnevezett) gyermekotthon lakói is képviseltették magukat.

A márciusi tájékoztatóban még nem szerepelt további események:

Az ózdi központú u.n. Kamaszparlament 2009 április 23-24-én Észak-magyarországi Regionális Ifjúsági Konferenciát szervezett, amelyre meghívást kaptunk, mint a Gaudiopolis valamikori polgárai, hogy az akkor és ott megvalósított gyermekönkormányzat tapasztalatairól beszámoljunk és elbeszélgessünk a fiatal résztvevőkkel. A beszélgetésen Füzéki Bálint, Földi Lajos, Vigh Lajos és András Andor vettünk részt. Nagy lelkesedéssel fogadtak bennünket, ahol kötetlen beszélgetés formájában meséltünk a Gaudiopolis szervezetről, életéről és Sztehlo Gábor eszmeiségéről, pedagógiai elveiről. A Kamaszparlament vezetői kifejezték abbéli szándékukat, hogy a kapcsolatot a jövőben is fenn kívánják tartani és a tapasztalatainkat hasznosítani.

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium a diákjai számára Sztehlo Gábor Emlékversenyt hirdetett meg szeptember 25-26-ra, amelyen Sztehlo Gábor budapesti tevékenységének ismeretéről kell majd az egyes diákcsoporthoz számot adniuk.

Az Evangélikus Múzeumban június 20-án a Múzeumok Éjszakája ünnepség keretében levételre került a Gaudiopolis játékfilm. A filmvetítést követően egy pódiumbeszélgetésre került sor, melyen a mentettek, a paxosok és a film készítői nevében Gröbler András, Földi Lajos, Füzéki Bálint, András Andor és Szántó Erika vettek részt. A beszélgetést Merényi Zsuzsanna, a Sztehlo Alapítvány elnöke vezette.

Érdemes megemlíteni még, hogy a Sztehlo centenárium alkalmából mindenekelőtt az egyházi írott sajtóban és az elektronikus médiában egyaránt jelentek meg interjúk és megemlékezések Sztehlo Gábor munkásságáról.

Bár nem kapcsolódik közvetlenül a Sztehlo centenárium eseményeihez, de említésre méltó, hogy Békásmegyeren idén megnyílt a Gaudiopolis evangélikus szeretetotthon, melynek megnyitó ünnepségén Sztehlo Gáborról is megemlékeztek.